

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
03.05.2021. - 07.05.2021.

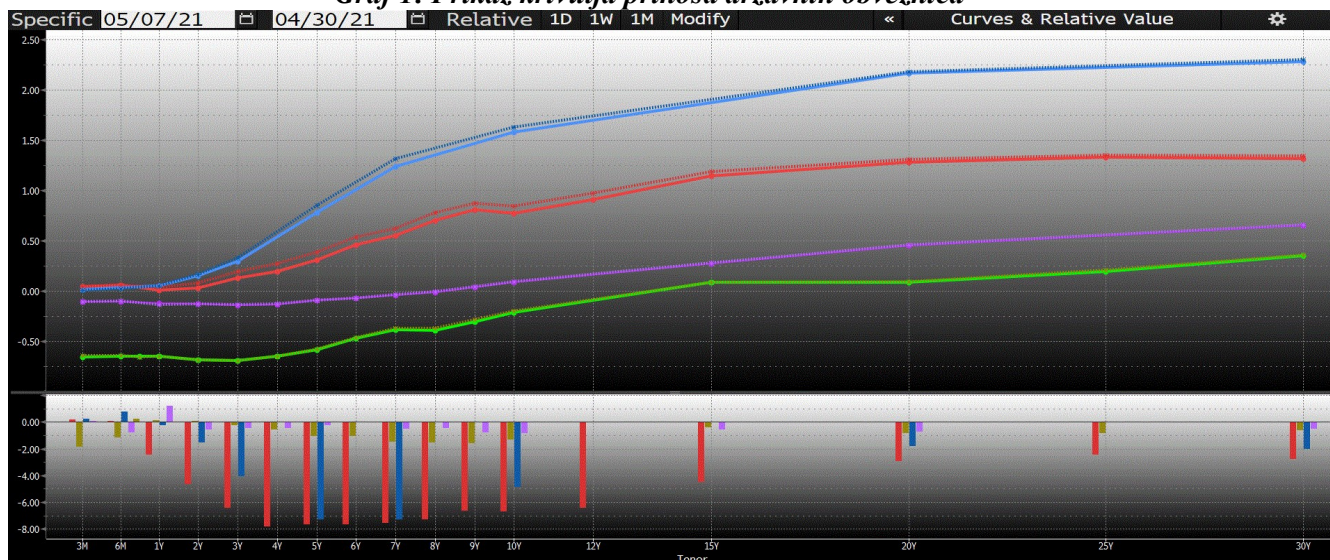
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	30.4.21		7.5.21		30.4.21		7.5.21		30.4.21		7.5.21		30.4.21		7.5.21	
2 godine	-0,68	-	-0,69	↘	0,16	-	0,14	↘	0,08	-	0,03	↘	-0,12	-	-0,13	↘
5 godina	-0,58	-	-0,59	↘	0,85	-	0,77	↘	0,39	-	0,31	↘	-0,08	-	-0,09	↘
10 godina	-0,20	-	-0,22	↘	1,63	-	1,58	↘	0,84	-	0,78	↘	0,10	-	0,09	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	30.4.21		7.5.21	
3 mjeseca	-0,627	-	-0,637	↘
6 mjeseci	-0,642	-	-0,654	↘
1 godina	-0,640	-	-0,627	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica



Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 07.05.2021. godine (pune linije) i 30.04.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Na sedmičnom nivou prinosi sigurnijih obveznica eurozone nisu zabilježili bitnije promjene. Najveće promjene zabilježene su kod prinosa italijanskih obveznica koji su povećani između 4 i 6 baznih poena. Predsjednica Evropske komisije von der Leyen je početkom protekle sedmice izjavila da se proces vakcinacije ubrzava širom EU, te da je premašen nivo od 150 miliona vakcinacija, odnosno da je četvrtina svih Evropljanja primila prvu dozu. Ona očekuje da će do jula biti dovoljno vakcina da se vakciniše 70% odraslih u EU. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da je ubrzanje vakcinacija i otvaranje ekonomija u Evropi već uključeno u projekcije ECB iz marta, te se očekuje da bi naredne godine stopa inflacije mogla da bude nešto ispod 1%. Član UV ECB Rehn smatra da ima smisla da se dozvoli određeni period inflacije iznad ciljanog nivoa, uzimajući u obzir istoriju kada se inflacija nalazila

ispod cilja. Zbog toga je bitno da se pored cjenovne stabilnosti fokus prebaci i na punu ili maksimalnu zaposlenost u trenutnim uslovima nižih prirodnih stopa kamata. Jedan od glavnih supervizora bankarskog sektora u ECB Enria je izjavio da oko 40% banaka u eurozoni ne uspijeva da se izbori sa kreditima koji vjerovatno neće biti naplaćeni usljed pandemije, te se nadaju boljim vremenima ili pokušavaju da probleme „gurnu pod tepih“. On je dodao da se većina banaka adekvatno bori sa lošim dugovanjima, ali da „dvije od pet“ to ne uspijeva.

Prošle sedmice su objavljeni uglavnom pozitivni ekonomski podaci za tržište eurozone koji su ukazali na rast industrijske proizvodnje, ali i maloprodaje tokom marta, dok je u aprilu bio primjetan nastavak rasta optimizma proizvođača, na šta su ukazali povećani PMI indeksi.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	APR	53,7	53,8	53,2
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	APR	63,3	62,9	62,5
3.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (final.)	APR	50,3	50,5	49,6
4.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	MAR	4,3%	4,3%	1,5%
5.	Maloprodaja – EZ (G/G)	MAR	9,4%	12,0%	-1,5%
6.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	MAR	-0,2%	11,0%	-6,6%
7.	Maloprodaja – Italija (G/G)	MAR	-	22,9%	-5,7%
8.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	MAR	25,6%	27,8%	5,8%
9.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	MAR	5,7%	5,1%	-6,8%
10.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	MAR	15,2%	13,7%	-6,6%
11.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	MAR	16,9%	15,7%	-7,1%
12.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	MAR	21,1	20,5	18,2
13.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	MAR	-5,50	-6,07	-5,14
14.	Stopa nezaposlenosti – Irska	APR	-	5,8%	5,8%
15.	Stopa nezaposlenosti – Finska	MAR	-	8,1%	8,1%
16.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	APR	-70,0	-39,0	-59,1

SAD

Protekla sedmica u SAD je obilježena izjavama zvaničnika ove regije koje su se odnosile na ekonomski oporavak SAD. Predsjednik Feda iz Njujorka Williams je izjavio da očekuje da će inflacija biti iznad ciljanog nivoa od 2% do kraja godine, ali i da očekuje da će se inflacija smanjiti na 2% do 2022. godine, nakon što se svijet i većina ekonomija ponovo otvore. Pored toga, Williams je dodao da je važno ne reagovati pretjerano na volatilnost cijena, što dolazi kao rezultat pandemije, te se umjesto toga treba fokusirati na osnovne trendove inflacije. Predsjednik Feda Powell je izjavio da uprkos tome što je primjetan realan napredak ekonomskog oporavka, dobici su još uvijek neujednačeni.

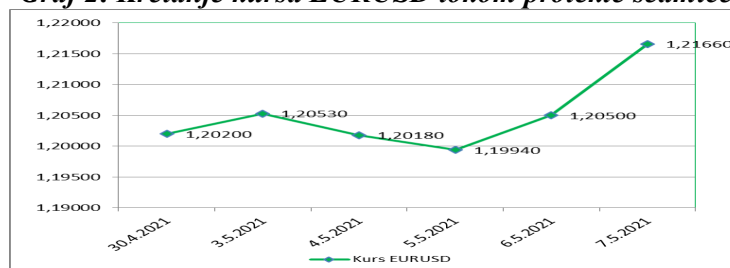
Ministrica finansija SAD Yellen je izjavila da bi možda mogle biti potrebne više kamatne stope kako se ekonomija ne bi pregrijala, s obzirom na velika ulaganja koja administracija predsjednika Bidena predlaže, a koja će biti usmjerena na obnovu infrastrukture i radne snage, čak i u slučaju kada je dodatna potrošnja relativno mala u odnosu na veličinu nacionalne ekonomije. Yellen je kasnije pojasnila da ne daje preporuke ili savjete Fedu koji je zadužen za monetarnu politiku. Takođe, dodala je da će sveukupan prijedlog predsjednika Bidena napraviti veliku razliku kada je u pitanju nejednakost. Istakla je da je efekat promjene marginalne poreske stope mnogo manje moćan da utiče na rast u bilo kojem smjeru, te je dodala da je njen cilj da osigura da budžetski deficit ostane manji i upravljiv. Ipak, podaci o slabom broju zaposlenih po različitim sektorima, koji su objavljeni na kraju prošle sedmice, umanjili su očekivanja nastavka dokaza o brzom ekonomskom oporavku u SAD. Ova vijest je uticala i na izraženu deprecijaciju USD.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti	APR	5,8%	6,1%	6,0%
2.	Zaposleni u nefarmerskom sektoru ('u 000)	APR	1.000	266	770
3.	Zaposleni u privatnom sektoru ('u 000)	APR	933	218	708
4.	Zaposleni u prerađivačkom sektoru ('u 000)	APR	54	-18	54
5.	Incijalni zahtjevi nezaposlenih	1. MAJ	538.000	498.000	590.000
6.	Kontinuirani zahtjeva nezaposlenih	24. APR	3.620.000	3.690.000	3.653.000
7.	PMI kompozitni indeks (final.)	APR	62,2	63,5	59,7
8.	Fabričke porudžbine (M/M)	MAR	1,3%	1,1%	-0,5%
9.	Porudžbine trajnih dobara (M/M) final.	MAR	0,5%	0,8%	-0,9%
10.	Potrošnja građevinskog sektora (M/M)	MAR	1,6%	0,2%	-0,6%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,2020 na nivo od 1,2166.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice



VELIKA BRITANIJA

U protekloj sedmici održan je sastanak MPC BoE na kojem nije došlo do promjena u monetarnoj politici koja se trenutno implementira. Ekonomija Velike Britanije je počela da pokazuje znakove oporavka od pada koji je bio uzrokovan Covid19, a što je potpomognuto brzim programom vakcinacija u ovoj zemlji. Referentna kamatna stopa je ostala na nivou od 0,10%, te je najavljeno da neće doći do rasta sve dok ne budu jasni dokazi ekonomskog oporavka. MPC BoE je glasao 8:1 za zadržavanje obima kupovina obveznica u iznosu 875 milijardi GBP. Ipak, glavni ekonomista Haldane je glasao za smanjenje iznosa ovog programa za 50 milijardi GBP. Takođe, jednoglasno je donesena odluka o zadržavanju programa kupovina korporativnih obveznica u iznosu od 20 milijardi GBP. Istovremeno, **BoE je donijela odluku da od sljedeće sedmice smanji obim sedmičnih kupovina na 3,4 milijarde sa sadašnjih 4,4 milijarde GBP, te je većina članova MPC potvrdila plan da okonča kupovine od 150 milijardi GBP do kraja tekuće godine i da je smanjenje sedmičnih kupovina usklađeno sa tim ciljem.** Guverner Bailey je izjavio da će rast inflacije biti privremen, te da smanjenje kupovina aktive ne predstavlja promjenu monetarne politike. Prognoze ekonomskog rasta za tekuću godinu su povećane na 7,3% sa 5,0% koliko je očekivano u februaru.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Odobreni hipotekarni zahtjevi (u '000)	MAR	86,5	82,7	87,4
2.	Monetarni agregat M4 (G/G)	MAR	-	10,8%	13,7%
3.	Neto iznos potrošačkih kredita (u milijardama GBP)	MAR	-0,5	-0,5	-1,2
4.	PMI kompozitni indeks (final.)	APR	60,0	60,7	56,4

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,87011 na nivo od 0,86976, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3822 na nivo od 1,3984.

JAPAN

Japansko finansijsko tržište je bilo zatvoreno veći dio protekle sedmice usljed praznika, koji su trajali od 3. do 5. maja.

Zbog i dalje povećanog broja zaraženih Covid19 premijer Suga je krajem sedmice donio odluku da do kraja maja produži vanredno stanje u Tokiju, Osaki, Hiogou i Kiotou, te da vanredno stanje uvede i za industrijsku regiju Aichi i južnu oblast Fukuoka. Prema zapisniku sa sjednice BoJ održane u martu, kreatori monetarne politike su se dogovorili o potrebi da se kamatne stope zadrže stabilno niskim dok se ekonomija nalazi pod negativnim uticajem izazvanim pandemijom Covid19. Takođe, zbog negativnih efekata koje su na potrošnju imale mjere vanrednog stanja i još uvijek izraženih deflatornih rizika, dogovoreno je da još uvijek postoji „ekstremno visoka neizvjesnost“ vezano za buduće izglede.

Oko 1.600 sportista, organizatora i medija je u nedjelju imalo priliku da pregleda kako bi trebalo da izgledaju takmičenja kada 23. jula počnu Olimpijske igre.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Prodaja automobile (G/G) APR	-	22,2%	2,4%
2.	Monetarna baza (G/G) APR	-	24,3%	20,8%
3.	PMI kompozitni indeks (final.) APR	50,2	51,0	49,9
4.	PMI indeks uslužnog sektora (final.) APR	48,3	49,5	48,3

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 131,40 na nivo od 132,12. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 109,31 na nivo od 108,60.

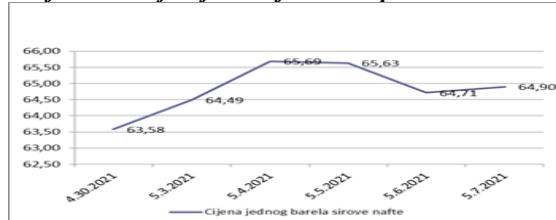
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 63,58 USD (52,90 EUR). Cijena nafte je do sredine protekle sedmice imala tendenciju rasta, uprkos pojačanoj zabrinutosti zbog širenja zaraze virusom Covid19 u Indiji i Brazilu. Do sredine sedmice na cijenu nafte izraženiji uticaj je imao rast tražnje za ovim energentom u SAD i u Kini.

OPEC je tokom aprila održao stabilan obim proizvodnje na 25,27 milijardi barela dnevno, uoči planiranog povećanja obima ponude koji bi trebalo da se počne realizovati u ovom mjesecu. Cijena ovog energenta je povećana i pod uticajem pojačanog optimizma u SAD i Evropi. U SAD dolazi do postepenog popuštanja restriktivnih mjera, dok Evropa očekuje veći priliv turista, takođe kao rezultat ublažavanja restriktivnih mjera. Tokom trgovanja, u srijedu, cijena nafte je smanjena na nivo ispod 65 USD po barelu. Prema saopštenju EIA, zalihe nafte u SAD su u prošloj sedmici zabilježile veći pad od očekivanog nakon što je došlo do povećanja proizvodnje i rasta izvoza ovog energenta, te su smanjene za 8 miliona barela u odnosu na sedmicu ranije. Ovaj pad je uticao na to da se ponuda nafte nađe za 2% ispod petogodišnjeg prosjeka prvi put u posljednjih godinu dana. Tačnije, višak ponude nafte koji je došao kao rezultat pandemije je u potpunosti iščezao. Blaga korekcija cijene ovog energenta navise je zabilježena krajem sedmice. Cijene sirove nafte i benzina u SAD u petak su porasle jer glavni operater naftovoda u zemlji Colonial Pipeline nije najavio vremenski okvir za ponovno pokretanje nakon isključenja kasno u petak zbog hakerskog napada. Colonial Pipeline je ključni dobavljač benzina, dizela i mlaznog goriva za istočni dio SAD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 64,90 USD (53,35 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 2,14%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice



Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.769,13 USD (1.471,82 EUR). Tokom protekle sedmice cijena zlata je imala tendenciju rasta, početkom sedmice zbog signala ekonomskog oporavka koji bi mogao značajnije da podstakne inflaciju, a krajem sedmice zbog loših podataka sa tržišta rada u SAD i deprecijacije USD. Početkom sedmice su se pojavili signali ekonomskog oporavka, što je pojačalo očekivanja jačanja tražnje za obnovljivim izvorima energije, a ujedno i tražnju investitora za plemenitim metalima. Međutim, u utorak je ministrica finansija SAD Yellen izjavila da ne vidi problem sa inflacijom, čime je ublažila prethodno date komentare koji su se odnosili na potrebu viših kamatnih stopa u slučaju pregrijavanja ekonomije, do kojeg bi moglo doći prilikom implementiranja plana potrošnje predsjednika Bidena, a što je uticalo na to da se cijena zlata blago smanji. Međutim, nakon korekcije cijene već u srijedu, cijena ovog plemenitog metala ponovo bilježi dnevni rast za skoro 1,8% u četvrtak, pri čemu je cijena jedne fine unce na kraju trgovanja prvi put od 23. februara zabilježila nivo iznad 1.800 USD. Na rast cijene zlata uticaj su imali deprecijacija USD i iščekivanje ekonomskih podataka koji su objavljeni za tržište SAD, kako bi investitori ocijenili strategiju Fed-a o pitanju buduće monetarne podrške. Nakon što su u petak objavljeni lošiji podaci sa tržišta rada u SAD, koji su pokazali da je broj zaposlenih u nefarmerskom sektoru značajno manji od očekivanja, USD je deprecirao za skoro 1%, što je potaknulo rast cijene zlata, koja je dostigla nivo od preko 1.830 USD po unci.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.831,24 USD (1.505,21 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je zabilježila rast od 3,51%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

